

CALEA MÂNTUIRII

Săptămânal editat de Centrul de Studii Teologice-Istorice și de Prognoză Pastoral-Misionară al Facultății de Teologie Ortodoxă Arad.
Redactor fondator (1935): Preot Ilarion V. Felea. Apare cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Timotei, Arhiepiscopul Aradului

Prin Duhul Sfânt tot sufletul viază și cu curăție se înalță, luminează-se întru unimea Treimii cu sfințenie de taină

Despre duhul lumii și rânduiala sufletului

„Viscolul lumii / a trecut pragul / și ... a răscolit / rânduiala sufletului” (Leonard Cohen, *Viitorul*)

Trăim într-un timp în care, în fiecare zi facem experiența revărsării viscolului tot mai teribil al lumii în interiorul caselor și al sufletelor noastre, răscolind rânduiala sufletului. Ne-am obișnuit prea mult cu viscolul de afară sau cu duhul lumii acesteia. Ba mai grav, am ajuns să nici nu mai facem distincție între duhul lumii și rânduiala sufletului, pentru că nu mai avem o rânduială a sufletului, prea absorbit de ce se întâmplă în afară și nu înlăuntrul său. Suntem mai mult spectatori ai propriei noastre vieți și nu actori ai ei, pentru că ne-am obișnuit să trăim în această lume a spectacolului promovată de mass-media sub toate formele ei, încetând să mai fim preocupați de propria interioritate. Privim constant spre în afară și nu spre înlăuntrul sufletului nostru, privim mai mult la ceilalți și nu la noi înșine. A început chiar să ne placă să privim spectacolul trist al unei lumi preocupată doar de cele exterioare, materiale și am ajuns să nu mai putem face distincție între aparență și esență, fiind tot mai ușor de manipulat.

Noi, oamenii, prin structura noastră suntem ființe deschise spre dialog, spre comuniune, ne construim în felul acesta al relației cu celălalt, aproape că nu ne justificăm în absența relaționării cu cei care ne înconjoară, cu societatea în ansamblul ei, dacă ar fi să ne referim numai la planul orizontal de existență. Însă, nu trebuie să uităm că echilibrul construcției noastre ține nu doar de orizontala relaționării, ci mai ales de verticala ei, de comunicarea și comuniunea cu Dumnezeu. Or, se poate observa cum omul prezent refuză cu ostentație verticala relației cu divinitatea, mărginindu-se doar

la orizontala relaționării cu lumea, crezând că asta e totul.

Orice relaționare presupune și o influențare reciprocă, presupune să influențezi și să fii influențat. Omul influențează lumea în care trăiește, iar aceasta, la rândul ei îi influențează mentalitatea, îl construiește într-un anumit mod. Într-o primă fază, fiecare resimte influența mediului prin educația primită într-un cadru instituționalizat sau în familie, dar și prin orice fel de sistem relațional în care intră. Frecvența relaționării determină mai apoi reușita socializării sale, a intrării cu succes în marea familie umană, dar, odată încheiat procesul de formare, ființa umană este chemată să se exprime creator, să se manifeste social.

Punând în antiteză „duhul lumii” cu „rânduiala sufletului” nu am dorit să prezentăm lumea într-o manieră platonice sau maniheică, nu am dorit să o demonizăm, să-i vedem numai aspectele negative, căci lumea, esențial, este creația lui Dumnezeu. Intenția noastră este doar de a avertiza asupra unor posibile influențe negative, care pot răscoli rânduiala sufletului, îi pot tulbura liniștea și pot afecta capacitatea de influențare a lumii de către sufletul cu rânduială.

Ca o contrapondere la influențele negative pe care le putem constata fiecare dintre noi în societatea de astăzi, influențe la care suntem supuși neîncetat, propunem o viațuire autentică, în duh evanghelic, în strânsă unire cu Sfintele Taine ale Bisericii, o recunoaștere sinceră a stării în care ne găsim și o puternică dorință de îndreptare. Numai o viață autentic creștină poate contracara influențele de tot felul care vin din afară și care contribuie la îmbolnăvirea sufletului. Competiția este puternică, viscolul lumii pătrunde prin așa de multe canale iar rezistența omului este tot mai slabă; de aceea lupta are o notă de tragism, de disperare chiar. Cum să-i mai faci față răului care se propagă disproporționat cu puterea de răspuns?

Continuare în pagina 3
Pr. Caius CUȚARU

Din sumar

◆ Pe cărări aghioritice

pagina 4, Prof. Amalia Stana

◆ Știri

pagina 6

Pogorârea Sfântului Duh, Cincizecimea sau Rusaliile

Duminica a VIII-a după Paști

„În ziua cea de pe urmă - ziua cea mare a sărbătorii -, Iisus a stat între ei și a strigat, zicând: Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea. Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din pântecul lui. Iar aceasta a zis-o despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce au crezut în El. Căci încă nu era dat Duhul, pentru că Iisus încă nu fusese preaslăvit. Deci, mulți din popor, auzind cuvintele acestea, ziceau: Cu adevărat, Acesta este Proorocul. Iar alții ziceau: Acesta este Hristos. Iar alții ziceau: Nu cumva din Galileea va să vină Hristos? N-a zis oare Scriptura că Hristos va să vină din seminția lui David și din Betleem, cetatea lui David? Și s-a făcut dezbinare în mulțime pentru El. Și unii dintre ei voiau să-L prindă, dar nimeni n-a pus mâinile pe El. Deci slugile au venit la arhierii și la farisei, iar le-au zis aceia: De ce nu L-ați adus? Slugile au răspuns: Niciodată n-a vorbit un om așa cum vorbește Acest Om. Deci le-au răspuns fariseii: Nu cumva ai fost și voi amăgiți? Nu cumva a crezut în El cineva dintre căpetenii sau dintre farisei? Dar mulțimea aceasta, care nu cunoaște legea, este blestemată! A zis către ei Nicodim, cel ce venise mai înainte la El noaptea, fiind unul dintre ei: Nu cumva Legea noastră judecă pe om, dacă nu-l ascultă mai întâi și nu știe ce a făcut? Ei au răspuns și i-au zis: Nu cumva și tu ești din Galileea? Cercetează și vezi că din Galileea nu s-a ridicat prooroc. Și s-a dus fiecare la casa sa. Deci iarăși le-a vorbit lor Iisus, zicând: Eu sunt Lumina lumii; cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea Lumina vieții” (Ioan 7, 47-53; 8, 12).

Biserica Ortodoxă sărbătorește în această duminică Pogorârea Sfântului Duh, Cincizecimea sau Rusaliile, praznic împărătesc care marchează constituirea în chip văzut a Bisericii creștine și începutul propovăduirii Evangheliei mântuirii în lume. În această Duminică cântările Bisericii amintesc de pogorârea Sfântului Duh asupra Sfinților Apostoli adunați în ziua Cincizecimii în foisorul din Ierusalim. La Sărbătoarea Cincizecimii, Duhul Sfânt S-a pogorât din cer pe pământ: „Prăznuim Cincizecimea și venirea Duhului, sorocul făgăduinței și împlinirea nădejzii” spune o cântare a sărbătorii. S-a pogorât acolo unde erau adunați Sfinții Apostoli la rugăciune, la Sfânta Liturghie adică în Biserică. O stihiră din Penticostar spune:

„În curțile Tale, Doamne, credincioșii, plecându-ne genunchii sufletului și ai trupului, Te laudăm pe Tine, Tatăl cel fără de început, și pe Fiul cel împreună fără de început, și pe Preasfântul Duh cel împreună-veșnic, Care luminează și sfințește sufletele noastre”.

Ori de câte ori în biserică, se slujește Sfânta Liturghie, este o zi în care Duhul Sfânt pogorându-se peste pâine și peste vin, le preface în Trupul și în Sângele Domnului nostru Iisus Hristos. Fără Duhul Sfânt nu este viață duhovnicească. Fragmentul din Faptele Apostolilor ce se citește în această zi descrie pogorârea Duhului Sfânt astfel: „din cer, fără de veste, s-a făcut un vuiet, ca de suflare de vânt care vine repede, și a umplut toată casa unde ședea ei. Și li s-au arătat, împărțite, limbi ca de foc și au șezut pe fiecare dintre ei. Și s-au umplut toți de Duhul Sfânt” (F. A. 2, 2-4). Duhul Sfânt vine din cer când apostolii se aflau adunați laolaltă, întrucât El

sfințește pe fiecare om în parte și pe toți laolaltă, adică sfințește persoane adunate în comunitate pentru comuniune. Duhul Sfânt luminează și îmbogățește omul peste care se pogoară, astfel încât fiecare persoană umană, prin lucrarea Duhului Sfânt, se pune într-o legătură tainică de viață sfântă cu Persoanele divine ale Preasfintei Treimi și cu persoanele umane care mărturisesc aceeași credință, formând astfel Biserica lui Hristos, plină de harul Preasfintei Treimi (cf. 2 Cor. 13, 13). Duhul Sfânt Se coboară în formă de limbi ca de foc și pentru a arăta că ‘focul’ harului este curățitor de păcate, după cum focul fizic este curățitor de rugină. Precum fierul se luminează în foc, asemeni se luminează și sufletul cuprins de har. Precum fierul încălzit în foc poate lua ușor o formă nouă tot așa și sufletul cuprins de har se transformă în suflet bun și luminat. Această lucrare a Duhului Sfânt se vede prin dorința și nevoința omului de a petrece viața în mod bineplăcut lui Dumnezeu. Duhul Sfânt curățește pe om de păcat și în același timp face roditoare credința în el: „Iar roada Duhului este dragostea, bucuria, pacea, îndelungă-răbdarea, bunătatea, facerea de bine, credința, blândețea, înfrânarea, curăția; împotriva unora ca acestea nu este lege. Iar cei ce sunt ai lui Hristos Iisus și-au răstignit trupul împreună cu patimile și cu poftetele. Dacă trăim în Duhul, în Duhul să și umblăm. Să nu fim iubitori de mărire deșartă, supărându-ne unii pe alții și pizmuindu-ne unii pe alții” (Gal. 5, 22-26). Duhul Sfânt mai este numit și *sufolare dumnezeiască*, sau *adiere spirituală* pe care o simțim ca o adiere de bunătate, de iubire, prin care omul realizează experiența tainică a prezenței lui

Dumnezeu sau conștiința prezenței lui Hristos în sine, pe care o poate avea omul doar prin Duhul Sfânt care confirmă viața adevărată a creștinului sau comuniunea lui de iubire cu Dumnezeu și cu ceilalți oameni.

Sfinții Apostolii, după ce sufletul lor s-a umplut de Duhul Sfânt coborât din cer în limbi *ca de foc*, au ieșit în fața mulțimilor adunate în Ierusalim și au început să vestească adevărurile dumnezeiești, mulțimilor care erau adunate acolo, fiecare înțelegând în limba lui, despre aceasta cartea Penticostarului spune: „Odinioară limbile au fost amestecate, pentru îndrăzneala zidirii turnului; iar acum limbile au fost înțelepțite pentru slava cunoștinței de Dumnezeu. Atunci a pedepsit Dumnezeu pe cei nelegiuți pentru greșală; acum Hristos a luminat pe pescari cu Duhul. Atunci s-a lucrat despărțirea limbilor spre pedepsire; acum se reînnoiește împreunarea spre mântuirea sufletelor noastre”.

O cântare din Penticostar spune: „Prin Sfântul Duh este bogăția cunoașterii de Dumnezeu, a gândirii la cele de sus și a înțelepciunii; că întru Dânsul toate dogmele părintești le descoperă Cuvântul”. Cântarea amintește de făgăduința Mântuitorului Hristos care zice: „Mângâietorul, Duhul Sfânt, pe Care-L va trimite Tatăl, în numele Meu, Acela vă va învăța toate și vă va aduce aminte despre toate cele ce v-am spus Eu” (Ioan 14, 26). Toți cei ce auzeau cuvintele Sfinților Apostoli se minunau, căci fiecare îi auzea vorbind în limba lui. Mulți dintre cei de față au început să-i ia în râs, socotindu-i plini de must, adică beți. Dar Sfântul Apostol Petru i-a lămurit că cele întâmplare s-au făcut prin puterea Sfântului Duh, apoi le-a arătat rostul și semnificația jertfei și Învierii lui Hristos, pentru tot neamul omenesc, îndemnându-i pe toți să se pocăiască și să primească botezul spre iertarea păcatelor. Mulți au primit cu bucurie cuvântul lui și în această sărbătoare a Cincizecimii s-au botezat ca la trei mii de suflete, bărbați, femei și copii. Astfel s-a făcut începutul Bisericii creștine. Iar ei cu toți stăruiau în învățătura Apostolilor, în iubire frățească, în frângerea pâinii și în rugăciuni (F. A. 2, 1-41) lucrări în care trebuie să stăruim și noi pentru a ne bucura de roadele Duhului Sfânt.

Duhul Sfânt luminează mintea omului ca să înțeleagă Sfintele Scripturi și încălzește inima lui ca să se roage mai fierbinte. Când nu știm sau nu putem să ne rugăm cum trebuie, Duhul Se roagă în noi cu suspine negrăite (cf. Rom. 8, 26) și strigă Avva, Părinte (Gal. 4,6). Chipul celui peste care se revarsă harul Sfântului Duh strălucește de curăție și frumusețe duhovnicească.

Din Evanghelia zilei știm că Duhul Sfânt este și „apa cea vie”, potrivit cuvintelor Mântuitorului Hristos: „Cel ce crede în Mine, precum a zis Scriptura, râuri de apă vie vor curge din pântecele lui” (Ioan 7, 38-39), pentru că El, prin Botez și prin Pocăință, ne înviază în lumea aceasta din moartea păcatului, iar la învierea cea de obște ne ridică din stricăciune (cf. Iez. 37, 5-6). Prin lucrarea Duhului Sfânt se constituie Biserica instituită de Mântuitorul Iisus Hristos. Orice lucrare sfințitoare se săvârșește de slujitorii Bisericii prin invocarea puterii îndumezeitoare a Sfântului Duh. Duhul Sfânt preface, curăță și înnoiește firea noastră cea căzută și stricată mai întâi prin baia Botezului și „ne îmbracă în omul cel nou, care este făcut după chipul lui Dumnezeu, în dreptatea și sfințenia adevărului” (Ef. 4, 24).

În această duminică se aduc în biserică pentru binecuvântare, frunze de tei sau de nuc care amintesc simbolic de limbile *ca de foc* prin care s-a arătat harul Duhului Sfânt, lucrător în Sfinții Apostoli, trimiși de Mântuitorul Hristos să binevestească Evanghelia Sa în limbi diferite, adică la neamuri sau popoare diferite, până la marginile pământului, începând de la Ierusalim. Prezența acestor frunze la sărbătoarea Rusaliilor ne îndeamnă să ne rugăm Domnului nostru Iisus Hristos să păzească Biserica Sa și să binecuvânteze cu harul Său întreaga creație. Să ne rugăm ca Duhul Sfânt să ne curățească de toată întinăciunea și să mântuiască sufletele noastre:

„Împărate ceresc, Mângâietorul, Duhul adevărului, Care pretutindena ești și toate le plinești, Vistierul bunătăților și Dăătorule de viață, vino și Te sălășluiește întru noi și ne curățește pe noi de toată întinăciunea și mântuiește, Bunule, sufletele noastre”. Amin!

Pr. Ioan LAZĂR

Despre duhul lumii și rânduiala sufletului

Urmare din pagina 1

Cum să lupți contra unui curent care devine tot mai năvalnic?

Scriptura, însă, ne învață că puterea vine din slăbiciune, paradox verificat numai în creștinism. Iar lucrul acesta îl știi cel mai bine oamenii duhovnicești.

Cu acest posibil răspuns și cu întoarcerea spre interioritate nu spre ceea ce este în afară, cu închiderea ușilor și a ferestrelor sufletului pentru viscolul din afară putem merge mai departe și mai ales cu lucrarea neîncetată la rânduiala sufletului, care odată dobândită poate potoli viscolul lumii pentru tine și pentru cei din jurul tău.

Pe cărări aghioritice

Pe cărări aghioritice ajungem la ultima treaptă și în vârful scării raiului, adică la Dumnezeu. Viața mistică este sfântă și are mai multe etape: curățirea, iluminarea și unirea cu Dumnezeu. Treptele scării raiului pentru unii Părinți aghioritici sunt: rugăciunea curată, căldura inimii, lucrarea sfântă, lacrimile inimii, pacea gândurilor, curățirea inimii, contemplația tainelor, strălucirea minunată, luminarea inimii și desăvârșirea, după cuvântul Domnului Iisus Hristos: „Fiți desăvârșiți, precum și Tatăl vostru din ceruri desăvârșit este.” (Matei 5, 48).

Călugărul este cel care înalță în chilia lui, rugăciuni pentru toți oamenii și cereri „cu strigăt mare și cu lacrimi” este cel care dialoghează cu Dumnezeu pentru aproapele său după cuvântul psalmistului: „Eu am zis, sunteți dumnezei și toți fii ai Celui Prea Înalt.” (Psalmi 81, 6 și Ioan 10, 34), căci rugăciunea celui drept este foarte puternică: „Mult poate rugăciunea celui drept.” (Iacov 5, 16). Dumnezeu guvernează în virtutea rugăciunilor dreptilor și sfinților. Astfel datorită rugăciunilor omul poate influența deciziile lui Dumnezeu. Mântuirea se dă în dar de Dumnezeu, iar cei care se roagă pentru noi, merită toată admirația, dragostea și venerația noastră.

Un călugăr a îmbrăcat rasa călugărească doar pentru cetatea cea veșnică și nepieritoare, care va să fie (Evrei 13, 14), el a lăsat tată, mamă, frați și surori (Matei 10, 29) și libertatea cea lumească pentru Împărăția Cerurilor și s-a datat jugului blând al Domnului, cu privegherile epuizante de toată noaptea și slujbelor bisericesti de fiecare zi, a ales să i se adâncească obraji de post și a renunțat la orice plăcere trupească și trecătoare și și-a umplut candela inimii cu untdelemnul dragostei dumnezeiești. Îngenuncheat înaintea iubirii divine nu numai pentru el, ci pentru întreaga lume, monahul așteaptă cu dor nespus, bucuriile desfătărilor cerești, ale vieții de veci.

Iisus a zis: „Cine crede în Mine, râuri de apă vie vor curge din pânțele lui.” (Ioan 7, 38). Așadar să credem în Domnul Iisus și să dobândim astfel curăția vieții căci „Cel curat cu inima va vedea pe Dumnezeu.” (Matei 5, 8). Inima este un izvor de cunoaștere a lui Dumnezeu și ea îi face teologi nu pe cei ce studiază Teologia, ci prin revelație, după cuvintele lui Iisus: „Nimeni nu cunoaște pe Fiul decât numai Tatăl, nici pe Tatăl nu-L cunoaște nimeni, decât numai Fiul și cui va voi Fiul să-i descopere.” (Matei 11, 27). Așadar teologi sunt cei care se roagă, cei care apropie de Dumnezeu, cei curați cu inima, cei fără patimi. O inimă nobilă

toate le suferă, toate le crede, toate le rabdă, toate le nădăjduiește. O inimă curată iubește mereu. Ea este o inimă cu adevărat nobilă. Astfel la marii dascăli ai misticii, în timpul rugăciunii mintea trebuie ținută în inimă. Prin Taina Sfântului Botez, prin care sufletul revine la frumusețea originală, prin renaștere, inima se luminează prin energiile Duhului Sfânt.

Patimile au două părți: irascibilitatea și concupiscenta. Monahul duce o luptă cu aceste părți. El dorește să instaleze în suflet doar virtuți și să alunge viciile. Dar pentru aceasta monahismul oferă metodele sale: osteneală, timp, post, rugăciune, voință, umilință, privegheri, smerenie etc.

Inima este sediul sufletului și sediul marilor inspirații. Păcatul pentru suflet este ca o casă plină de mult fum. Nu mai vezi în ea nimic. Prin urmare duhul ortodoxiei salvează lumea de la pieire și Ortodoxia este monahală. Prin monahism sfințenia dă muguri, deschizând cerul mântuirii.

Mănăstirea Hilandar este centrul spiritual și religios al poporului sârb în Muntele Athos. Ea este localizată la câțiva kilometri în interiorul peninsulei. Aici se află două icoane făcătoare de minuni ale Maicii Domnului, cea mai cunoscută este „Tricherosa” sau „Trirucița” (cea cu trei mâini), deoarece sub mâinile Maicii Domnului este zugrăvită și mâna Sfântului Ioan Damaschin. Sfântul fiind secretar la stăpânitorul Damascului, a scris o scrisoare împăratului Damascului și din această pricină i s-a tăiat mâna. Mâna a stat atârnată de dimineață până seara pe străzile Damascului și i s-a permis să o primească. Ioan a lipit-o înapoi și mâna întregă s-a vindecat, rugându-se cu lacrimi înaintea acestei icoane.

În porunca iubirii lui Dumnezeu se ascunde și porunca iubirii aproapelui nostru, căci în aceasta se rezumă toate profețiile și legea divină. (Matei 22, 37-40). Iisus ne îndeamnă să ne iubim unii pe alții. A te ruga nu numai pentru tine, ci și pentru alții înseamnă a împlini porunca iubirii aproapelui. Prin dragoste acoperim toate păcatele aproapelui, adică nu le arătăm lumii, nu le pomenim ci îl iertăm, ne rugăm chiar pentru păcătoși, căci și Dumnezeu ne-a iubit pe noi: „Dragostea lui Dumnezeu față de noi, s-a arătat prin faptul că Dumnezeu a trimis în lume pe Fiul Său ca jertfă de ispășire pentru păcatele noastre.” (I Ioan 4, 9-10; Efeseni 2, 4-8), iar „noi am cunoscut dragostea Lui, prin aceea că El și-a dat viața pentru noi și noi deci trebuie să ne dăm viața pentru frați” scrie Apostolul

Ioan (I Ioan 3, 16). Și dacă nu putem să ne jertfim prea mult pentru aproapele nostru, măcar să ne rugăm sincer pentru el. Femeile sunt datoare să se roage sincer cu capul acoperit, căci aceasta vălul, baticul, căciula este un semn de supunere față de îngeri. Noi nu știm bine să ne rugăm, dar Duhul vine în ajutorul nostru. El se roagă pentru noi cu suspine negrăite. El se roagă și pentru sfinți. Și Dumnezeu ne cercetează mereu, El cunoaște inima noastră, cunoaște gândurile noastre și ne dăruiește după planurile Sale, toate cele ce sunt spre binele nostru. De aceea toți sfinții ne îndeamnă să ne rugăm și să priveghem atât pentru noi, cât și pentru cunoscuții noștri, dar și pentru cei pe care nu-i cunoaștem: „Fiți dar cu mintea întregă și privegheați în rugăciuni.” (I Petru 4, 7).

Iisus a spus: „Dacă voiește cineva să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea în fiecare zi și să-Mi urmeze. Fiindcă cine va voi să-și scape viața o va pierde, iar cine își va pierde viața pentru Mine, o va câștiga. Și ce i-ar folosi omului să-și câștige lumea întreagă, dacă s-ar osândi ori s-ar pierde pe sine însuși?” (Luca 9, 23-25). Așadar Iisus este centrul vieții noastre, centrul aspirațiilor noastre și al neamului omenesc,

este bucuria inimii noastre, mântuirea noastră. El a parcurs un drum de umilință pentru noi, ca să ajungem la strălucirea învierii.

Evangheliile așadar ne îndeamnă să-l urmăm pe Iisus, în funcție de El trebuie să facem orice alegere existențială. Prin iubire Iisus este călăuză noastră la Tatăl împlinind cuvintele lui Moise care ne cere în cartea Deuteronom: „Iată, îți pun astăzi înaintea viața și binele, moartea și răul: Să-l iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, să umbli pe căile Lui și să păzești poruncile Lui, legile și rânduielile Lui, ca să trăiești și să te înmulțești, și ca Domnul, Dumnezeul tăi, să te binecuvinteze în țara pe care o vei lua în stăpânire.”

Dumnezeu ne cheamă permanent la o pocăință adevărată, căci numai El ne poate salva de la nenorocire, de aceea trebuie implorat prin rugăciuni, posturi și prin pocăința de păcatele săvârșite. „Întoarceți-vă la Mine, din toată inima... sfâșiați-vă inimile și nu hainele” căci Dumnezeu are o inimă milostivă și bună și El ne va ierta toate păcatele indiferent cât de mari sau mici, multe sau puține sunt.

Prof. Amalia STANA

Sălășluirea în camera Cuvântului

Dumnezeu este, precum s-a scris, „Soarele Dreptății” (Maleahi 4, 2), revărsând peste toți razele bunătații. Dar sufletul se comportă prin hotărârea liberă a voii lui sau ca ceara, prin iubirea față de Dumnezeu, sau ca lutul, prin iubirea de cele pământești. Precum deci lutul se usucă prin fire sub razele soarelui, iar ceara se înmoaie prin fire, la fel sufletul iubitor de pământ și de lume, îndemnat fiind de Dumnezeu și împotrindu-se, prin hotărârea voii sale, se învârtosează ca lutul și se împinge pe sine spre pierzanie, asemenea lui Faraon; dar sufletul iubitor de Dumnezeu se înmoaie ca ceara și primind formele și întipăririle dumnezeiești, se face lăcașul lui Dumnezeu în duh.

Cel ce și-a luminat mintea cu înțelesurile dumnezeiești și și-a obișnuit rațiunea să-L laude pe Făcător neîncetat prin cântări dumnezeiești, iar simțirea și-a sfințit-o prin imagini curate, acela adaugă la bunătaatea naturală a „chipului” bunătaatea voită a „asemănării” cu Dumnezeu.

Își păzește cineva sufletul fără pată pentru Dumnezeu, dacă se silește să-și îndrepte cugetarea numai spre Dumnezeu și spre însușirile Lui, să-și facă rațiunea tălmăcitoare dreaptă a virtuților și să-și

deprindă simțurile să privească și să-și imagineze în chip evlavios lumea văzută și cele din ea, vestind sufletului măreția rațiunilor din ele.

Cel ce crede se teme; cel ce se teme se smerește; cel ce se smerește se îmblânzește, dobândind deprinderea de a-și liniști mișcărilor cele potrivnice firii ale iușimii și poftei; cel blând păzește poruncile; iar cel ce păzește poruncile se curățește; cel ce s-a curățit, se luminează; iar cel ce s-a luminat se învrednicește să se sălășluiească în camera tainelor cu Mirele-Cuvântul.

(Sfântul Maxim Mărturisitorul, „Capete teologice” în *Filocalia* Volumul II, Editura Humanitas, București, 1999, p. 131-132)

Duminica a VII-a după Paști la Catedrala Arhiepiscopală din Arad

STIRI

În Duminica a VII-a după Paști (a Sfinților Părinți de la Sinodul I Ecumenic), Chiriarhul arădean, Înaltpreasfințitul Părinte Timotei, Arhiepiscopul Aradului, a participat la Sfânta și Dumnezeiasca Liturghie săvârșită de către un sobor de preoți și diaconi în exteriorul Catedralei Arhiepiscopale „Sfânta Treime” din Arad.

La momentul rânduit, Înaltpreasfinția Sa a rostit cuvântul de învățătură cu titlul „Unitatea credinței” (cf. Fp. Ap. 20, Ioan 17), aceea pe care o cerem în ectenia Sfintei Liturghii și care trebuie ținută prin învățatura și trăirea creștină adevărată. Citirile zilei sunt edificatoare în acest context subliniind legătura dintre propovăduitori și ucenici așa cum Sfântul Apostol Pav-

el dovedește în popasul făcut la comunitățile de pe țărmul Mării Mediterane în drumul spre Ierusalim, în apropierea sărbătorii Cincizecimii; și Mântuitorul în Rugăciunea lui Iisus, din care o parte constituie pericopa evanghelică a zilei.

Astfel sunt evocate momente atât din preajma sărbătorii Sfințelor Paști cât și aceia a Rusaliilor. Duminica aceasta pregătește pe credincioși pentru praznicul Pogorârii Sfântului Duh cu îndemnul a ține cele privind atât Sfânta Scriptură cât și Sfânta Tradiție împlinind condițiile mântuirii prin conlucrarea cu harul dumnezeiesc ce întărește virtutea în săvârșirea continuă a binelui, a subliniat Înaltpreasfinția Sa.

Duminica a VII-a după Paști la Schitul „Cuvioasa Paraschiva” din Bodrogu Vechi

Hristos S-a înălțat! În Duminica de hotar dintre Înălțare și Cincizecime aflându-ne, cu Hristos înălțat și în așteptarea pogorârii Duhului Sfânt, Biserica face astăzi pomenirea celor 318 Sfinți Părinți cărora le datorăm bucuria de avea primele șapte articole din Simbolul de credință. Acei Sfinți Părinți care, convocați de Sfântul Împărat Constantin cel Mare, și-au plinit datoria sfântă de a aduce pacea în Biserică prin combaterea ereziilor vremii.

Și poate că este mai lesne a înțelege taina acelei adunări cunoscută ca Sinodul I Ecumenic, rămas în istorie ca model privind adoptarea deciziilor care privesc dreapta credință și unitatea Bisericii, dacă printre cei astăzi pomeniți îi amintim pe Sfântul Nicolae, Sfântul Spiridon sau pe Sfântul Atanasie. Luminați de Dumnezeu, prin rugăciune și râvnă, „Părându-se Duhului Sfânt și lor” (Fp. Ap. 15, 28), au luat acele decizii care să ne țină în unitate, peste veacuri, cu Dumnezeu și nicide-

cum despărțiți de El. Iar dacă celor mai sus amintite, credință, unitate, Biserică, bucurie, Crez, adăugăm primele cuvinte ale Evangheliei de astăzi „Părinte, a venit ceasul!”, pare un moment numai bun pentru o călătorie până în copilărie. O copilărie în care toate acestea nu erau deloc străine pruncilor și părinților. Vorbim de „ceasul” acela când, judecând după intensitatea și solemnitatea momentului, aproape ca într-un al doilea botez, la Liturghia hotărâtă de părinți și preot mergeai și făceai mărturisirea singur în fața Sfântului Altar: „Cred Întru Unul Dumnezeu...”.

Cu cât erai mai mic cu atât mândria tuturor era mai mare și cu greu o puteai egala cu altceva în comunitate. Și participau la ea cu sfântă emoție toți cei din biserică satului unde, în definitiv, te formai ca om în cel mai frumos și firesc mod... în unitate, credință și bucuria de a fi împreună cu oamenii și cu Dumnezeu.

A ști Crezul era motiv de mândrie și o sfântă datorie nescrisă și a mamelor de a-l sădi copiilor din fragedă pruncie în suflete.

Duminica de astăzi, a șaptea după Sfintele Paști, este o invitație la a-L cunoaște pe Dumnezeu ca singur Dumnezeu adevărat, de a-L mărturisi, conștienți fiind că este singura „Cale a noastră către viața veșnică”, după cum a subliniat Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul în cuvântul de învățătură așezat la sufletele celor care astăzi au participat la Sfânta Liturghie Arhierască săvârșită la Mănăstirea de maici de la Bodrogul Vechi.

Cuvântul Ierarhului: Cunoașterea lui Dumnezeu – calea noastră către viața veșnică

„În Duminica a VII-a după Paști, în lumina Praznicului Înălțării Domnului, Sfânta noastră Biserică a rânduit să fie citită Evanghelia de la Sfântul Ioan, capitolul 17, 1-13, o parte din ceea ce se numește Rugăciunea lui Iisus și totodată să fie pomeniți Sfinții Părinți participanți la Sinodul I Ecumenic de la Niceea (anul 325), care au combătut erezia lui Arie, apărând prin credință și mărturisire învățătura că Iisus Hristos este Dumnezeu adevărat și Om adevărat, alcătuind primele șapte articole din Simbolul Credinței.

Gândindu-ne creștinește cu toții la cuvintele Mântuitorului Iisus Hristos, Care a zis: „Și aceasta este viața veșnică: să Te cunoască pe Tine, singurul Dumnezeu adevărat, și pe Iisus Hristos, pe Care L-ai trimis”, într-adevăr înțelegem că adevărata viață se trăiește prin credință și dragoste, care duc la o cunoaștere duhovnicească a lui Dumnezeu și celor mai presus de fire.

Natura înconjurătoare și istoria popoarelor și a Bisericii sunt ca două cărți deschise în care putem învăța puterea și înțelepciunea lui Dumnezeu.

Fericitul Augustin spunea: „Puterea lui Dumnezeu se cunoaște din natură, înțelepciunea din istorie, iar dragostea lui Dumnezeu se împărtășește prin Biserică”.

Oricât de evidente ar fi mărturiile naturii despre Dumnezeu, oricât de multe căi care ne duc la El, ele totuși nu ne pot da cunoașterea deplină și mulțumitoare despre Dumnezeu.

Pentru a cunoaște pe Dumnezeu și a intra în comuniune cu El, avem nevoie de credință. Ucenicii Luca și Cleopa aflați pe drumul Emausului, nu L-au putut cunoaște pe Hristos Domnul până la frângerea pâinii. Apostolii L-au văzut departe pe valuri pe Iisus și nu L-au recunoscut în neliniștea lor decât atunci când Domnul a intrat cu ei în corabie, iar corabia în care îl primim pe Dumnezeu este Biserica.

Înainte de pătimirile Sale, Domnul nostru Iisus Hristos a rostit o rugăciune pentru ucenici și pentru lume, în care a cerut lui Dumnezeu Tatăl, ca Apostolii și lumea să trăiască în iubire și să-L cunoască pe singurul adevărat Dumnezeu și pe Fiul Său trimis pentru răscumpărarea din păcat și moarte a oamenilor.

Sfântul Apostol Pavel ne învață că „cel ce se apropie de Dumnezeu trebuie să creadă că El este și că se face răsplătitor celor ce îl caută” (Evrei 11, 6).

Cunoscându-ne învățătura de credință a Bisericii noastre suntem chemați să păstrăm și să mărturisim dreapta credință (ca Sfinții Părinți de la Sinodul I Ecumenic), într-o lume din ce în ce mai tulburată și mai rătăcită din punct de vedere spiritual. Avem datoria să apărăm dreapta credință în fața erezilor, a dezbinărilor și a provocărilor de tot felul, dar și să ne rugăm pentru unitatea Bisericii, nu doar să vorbim despre ea.

Credința apostolică, formulată de Sfinții Părinți ai Bisericii este lumina vieții creștine și temelia dobândirii vieții veșnice, iar această Credință nu se păstrează de unul singur, în izolare, ci în comuniune de mărturisire și viețuire cu Biserica.

Sunt astăzi atâtea modalități și mijloace de mărturisire a învățăturii Domnului Iisus Hristos! Să le folosim ca prieteni ai lui Dumnezeu și ca trimiși ai Lui într-o lume însetată de adevăr și viață autentică!, a spus Preasfințitul Părinte Emilian Crișanul.

Tocmai în această „lume însetată de adevăr și viață autentică” trăind, să încercăm, fiecare în parte și toți împreună, să facem mărturia acelei bucurii depline a unității după modelul Treimii, a viețuirii după modelul lui Hristos și comuniunii după modelul Bisericii.

Hristos S-a înălțat!

(Știrile au fost preluate din cadrul site-urilor arhiepiscopiaaradului.ro și glasulcetatii.ro)

Sfântul Duh călăuza spre Împărăție

Prin rolul acordat Persoanei divine a Duhului în sensibilizarea credincioșilor față de Dumnezeu printr-o rugăciune solidară și o responsabilitate reciprocă, Biserica Ortodoxă are imense posibilități de a dezvolta viața în comuniune.

În Liturgia euharistică comunitatea ortodoxă recunoaște că Trupul Domnului, în care Duhul transformă pâinea, „se frânge pentru toți” și că Sângele Său, în care același Duh al iubirii transformă vinul, „se varsă pentru toți”.

Trupul și Sângele lui Hristos sunt mijlocul și hrana iubirii dintre toți și pentru toți, pentru că Duhul este prezent în ele. Acum această prezență rămâne ascunsă, într-un anume fel ca o arvună, dar conducându-ne chiar prin aceasta, în mod dinamic, spre împărtășirea deplină și deschisă de Hristos în Duhul și, în același timp, la o comuniune deschisă și universală cu oamenii.

Tocmai această prezență dinamică dă cultului tensiunea și deschiderea sa eshatologică care fac comunitatea să trăiască într-un anume fel în transparența Plinirii finale către care tinde susținută de Duhul vieții și al plinătății. Eshatonul va fi revelația deplină a Duhului ca energie și slavă dumnezeiască și îndumnezeitoare, care va depăși starea de separație a lumii căzute prin intensitatea comuniunii oamenilor cu Dumnezeu și întreolaltă, prin realizarea unei comuniuni universale și desăvârșite. În Liturgia Sfântului Ioan Gură de Aur, după prefacerea darurilor cerem ca împărtășirea de Trupul și Sângele Domnului, plină de căldura și

iubirea Duhului, să ne facă moștenitori ai Împărăției „cerurilor”.

Duhul Sfânt este puterea care susține în noi prin rugăciunea Bisericii tensiunea spre înviere: El este Cel care va realiza învierea noastră prin care vom participa la trupul înviat, deplin transparent al Domnului, prin trupurile noastre devenite ele însele pe deplin transparente în experiența plină de bucurie a comorilor iubirii Lui.

Biserica este comunitatea celor ce înaintează prin puterea Duhului lui Hristos spre învierea și plenitudinea negrăită a comuniunii desăvârșite cu Hristos și cu toți cei ce cred. Dumnezeu ar vrea ca toți oamenii să pășească pe această cale pentru ca iconomia Fiului Său și planul mântuirii să-și dea ultimele lor roade, prin lucrarea continuă a lui Hristos în Duhul Său. Sfântul Duh este călăuza plină de putere Care conduce creația spre Împărăția de acum deschisă, lucrând îndeosebi în și prin acest câmp de forță divin care este Biserica. În lumina acestei perspective imense și cu adevărat veșnice, a acestei „cunoașteri”, puterea lui Dumnezeu ne pune în mișcare prin Duhul. Viziunea este inseparabilă de dinamism, dinamismul este inseparabil de o viziune imensă, luminoasă, fără de sfârșit. Emoționalul poartă în el cunoașterea credinței și deci stabilitatea și, invers, cunoașterea credinței îl mișcă pe om în întregul său.

(Părintele Dumitru Stăniloae, *Rugăciunea lui Iisus și experiența Duhului Sfânt*, Editura Deisis, Sibiu, 2003, p. 138-141)

Cum să ne vindecăm de vorbirea în exces

Dacă păcatul grăirii în deșert este atât de grav, cum să scăpăm de el, ce să facem cu limba noastră neînfrânată? Trebuie să facem ceea ce făcea Efrem Sirul: trebuie să ne rugăm lui Dumnezeu ca să ne izbăvească de această patimă, și Domnul Iisus Hristos ne va împlini cererea. Trebuie să evităm comunicarea cu cei care grăiesc în deșert, să ne ținem cât mai departe de ei, să căutăm părtașia puținilor înțelepți, care își deschid gura doar ca să spună câte un lucru folositor, de la care nu vei auzi cuvinte deșerte, vătămătoare de suflet.

Trebuie să vă supravegheați cu foarte mare atenție, să dobândiți obiceiul de a examina ceea ce vreți să spuneți, să vă deprindeți cu ținerea limbii în frâu. Să nu-i dăm voie să flecărească. Seara să vă aduceți aminte ce ați spus ziua, să vedeți dacă n-ați trâncănit, dacă n-ați jignit pe cineva, dacă n-ați mințit, dacă n-ați bârfit.

Dacă vă veți însuși obiceiul acesta, vă veți obișnui să vă supravegheați orice mișcare a limbii și s-o înfrânați. Aduceți-vă aminte: cu cât omul este mai concentrat pe lucrul principal, pe cele launtrice, pe cele adevărate, cu cât își face mai multă vreme pentru citirea Evangheliei, a Sfintei Scripturi, a scrierilor Sfinților Părinți, cu atât se pătrunde mai mult de înțelepciunea acestora și cu atât îi va pieri mai mult pofta de a trâncăni. Mare lucru este a dobândi stăpânirea asupra propriei limbi!

În epistola sa sobornicească, Apostolul Iacov spune: „Dacă nu greșește cineva în cuvânt, acela este bărbat desăvârșit, în stare să înfrâneze și tot trupul” (Iacov 3, 2). (Sfântul Luca, Arhiepiscopul Crimeii)

(*Cum să biruim mândria*, traducere din limba rusă de Adrian Tănăsescu-Vlas, Editura Sophia, București, 2010, p. 144-145)

COMITETUL DE REDACȚIE

Președinte de onoare: ÎPS. Dr. TIMOTEI SEVICIU, Arhiepiscop al Aradului
 Redactori coordonatori: Pr. IOAN TULCAN, Pr. CRISTINEL IOJA
 Secretari de redacție: Pr. ADRIAN MURG, Pr. CAIUS CUȚARU,
 Sorin Gheorghe Săplăcan
 Administrație: Pr. FILIP ALBU, Pr. LUCIAN FARCAȘIU

Articolele și corespondența se trimit pe adresa redacției:

Str. Academia Teologică, nr. 9, Arad
 Tel/Fax: 0257-285.855, calea.mantuirii@yahoo.com
 Tipărit la Poudique srl Arad.
 ISSN: 1582-1951; Preț: 1 leu
 Costul unui abonament este de 50 lei anual.